

Матеріали XVIII наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя, 2014

УДК 621.327

А. Лупенко, докт. техн. наук, Лацік І.

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

РЕЗОНАНСНИЙ ІНВЕРТОР ЯК ДЖЕРЕЛО СТАЛОЇ ПОТУЖНОСТІ

Lupenko A., D.Sc., Latsik I.

RESONANT INVERTER AS A CONSTANT POWER SOURCE

Резонансні інвертори (PI) використовуються як вихідний каскад різноманітних електротехнічних систем високочастотного живлення. Крім інвертування напруги вони також виконують регулювання та стабілізацію напруги чи струму. Поряд з тим, PI знаходять також широке застосування для живлення таких навантажень, які потребують стабілізації не напруги, а потужності. Це насамперед стосується електротехнічних систем та пристроїв високочастотного живлення, навантаженням яких є розрядні джерела світла. Так опір натрієвої лампи високого тиску (НЛВТ) в процесі її експлуатації зазнає значних змін, зростаючи майже в 2 рази відносно опору нової лампи. В результаті, потужність НЛВТ може вийти за межі області допустимих значень, що суттєво зменшить термін її служби.

Звідси постає задача підтримання потужності навантаження в області допустимих значень, тобто, забезпечити роботу PI в режимі джерела потужності.

В даній роботі пропонується мінімальну потужність навантаження PI встановлювати меншою за номінальну наперед визначене відхилення. Згідно з пропонованим методом потужність в процесі старіння НЛВТ пробігає відрізок кривої $ONMK$ (рис. 1.), де початкова точка O відповідає новій лампі (початкова потужність P_O), точка N – номінальній потужності P_N лампи, точка M –

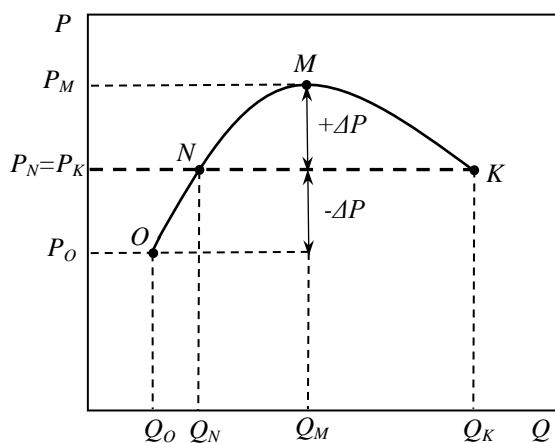

Рис.1. Залежність відносної потужності резонансного інвертора від добротності

максимальній потужності P_M , точка K – потужності в кінці терміну експлуатації лампи (кінцева потужність P_K), причому кінцева потужність дорівнює номінальній потужності ($P_K = P_N$). За рахунок цього можна збільшити термін експлуатації таких навантажень як НЛВТ, або ж зменшити спад її світлового потоку в кінці терміну служби. Це обумовлено тим, що НЛВТ на початковій стадії експлуатації буде експлуатуватися в ощадливішому електричному режимі, що зменшить інтенсивність виснаження її електродів та деградацію наповнення розрядної трубки.

Шляхом аналізу еквівалентної схеми послідовно-паралельного напівмостового PI встановлено аналітичні залежності між параметрами інвертора та визначальними точками його навантажувальної кривої O , N , M і K та складено систему рівнянь відносно параметрів PI. Розв'язок останньої покладено в основу розробленої методики розрахунку інвертора. Досягнуто відносного відхилення потужності в навантаженні, яке дорівнює 4% при зміні опору навантаження в 2 рази.

Для верифікації запропонованого підходу проведено розрахунок PI за розробленою методикою та його моделювання за допомогою системи MicroCap-9.0. Результати розрахунку та моделювання PI добре узгоджуються між собою.